

TVRĐAVA
KULTURE
ŠIBENIK

MOJA TVRĐAVA ZNANJA

Programi za djecu i mlade Tvrdave kulture Šibenik

SADRŽAJ

DOBRO DOŠLI NA ŠIBENSKE TVRĐAVE!.....	3
UPOZNAJ TVRĐAVE.....	4
STRUČNO VODSTVO – SVE O TVRĐAVAMA.....	6
AR - ZAKORAČITE U PROŠIRENU STVARNOST.....	7
3D MAPPING – 1000 GODINA POBJEDA I PORAZA U SRCU TVRĐAVE.....	8
PISAR KRALJA KREŠIMIRA.....	9
MOJ NOVČIĆ.....	10
PORTRET STAROG ŠIBENIKA.....	11
ŠIBENSKI VREMEPLOV.....	12
UPOZNAJMO ZABORAVLJENO ORUŽJE.....	13
ISTRAŽIVAČ BAŠTINE NA JEDAN DAN.....	14
POTRAGA ZA BLAGOM.....	16
MALA ŠKOLA MIRISA.....	18
EKO-ČUVARI TVRĐAVA.....	19

DOBRO DOŠLI NA ŠIBENSKE TVRĐAVE!

Šibenske tvrđave, u prošlosti podizane kako bi grad obranile od neprijatelja, danas su mjesta novih spoznaja, iskustava i doživljaja. Šibenčani su odlučili da svoju baštinu neće prepustiti zubi vremena, te su stoljeća nasljeđa preoblikovali u nove sadržaje zanimljive svim generacijama posjetitelja.

Najvažniji od svih posjetitelja su ipak djeca i mladi – novi baštinici bogate hrvatske povijesti i kulture o kojoj itekako vrijedi učiti, a najbolje se uči, vjerujemo da znate, u izvornom okruženju i kroz kreativan pristup temi.

Upravo tome je namijenjen naš posebno osmišljeni edukativni program koji kroz učenje, igru te individualni i grupni rad prilagođen dječjem uzrastu uspješno prenosi baštinu šibenskih tvrđava.

Bilo da se odlučite za stručno vodstvo ili radionički program, posjet tvrđavama jedinstvena je prilika da djeca pobliže upoznaju, dožive i razumiju vrijednost spomeničke i kulturne baštine.

UPOZNAJTE TVRĐAVE S NAMA!

TVRĐAVA SVETOG MIHOVILA

TVRĐAVA BARONE

TVRĐAVA SVETOG IVANA

Tvrđava sv. Mihovila najstarija je šibenska tvrđava i izvorište srednjovjekovnog Šibenika. Nazvana po svecu zaštitniku grada, suvremeni je dragulj u srednjovjekovnom ruhu koji pomoću najnovijih digitalnih sadržaja postaje vremeplov koji vas vodi kroz povijest grada Šibenika.

Tvrđava Barone, nazvana po svom graditelju, barunu von Degenfeldu, obranila je Šibenik od Osmanlija u 17. stoljeću, a sa susjednom Tvrđavom sv. Ivana izgrađena je u samo 58 dana! Danas je mjesto na kojem presudna bitka za grad oživljava kroz tehnologiju proširene stvarnosti.

Tvrđava sv. Ivana najveća je od triju šibenskih kopnenih tvrđava. Sagrađena 1646. godine paralelno s Tvrđavom Barone, nazvana je prema crkvi koja se tamo nalazila već nekoliko stoljeća. Specifičan oblik tvrđave čine dva dijela u obliku zvijezde i u obliku klijesta, a u utrobi se nalazi i moderan edukacijski kampus u kojem je moguće spojiti smještaj, edukaciju i druženje za različite skupine učenika i njihovih profesora.

STRUČNO VODSTVO – SVE O TVRĐAVAMA

5+

60 minuta

Tvrđava sv. Mihovila,
Tvrđava Barone ili
Tvrđava sv. Ivana

Koja je najstarija među šibenskim tvrđavama? Koja je najveća? Tko ih je gradio? Odakle se dovezio materijal za njihovu gradnju? Čemu su služile u prošlosti?

Obnovljene šibenske tvrđave pravo su mjesto za upoznavanje lokalnom baštine, ali i za odgoj i obrazovanje djece i mladih željnih učenja kroz zabavu. Učenici će u pratnji naših stručnih vodiča saznati tko je i kako živio na tvrđavama te zašto su zanimljive i dan danas. Kroz razgovor i interakciju s vodičem, djeca će dobiti odgovore na sva pitanja.

Stručna vodstva prilagođena su različitim dobnim uzrastima.

AR - ZAKORAČITE U PROŠIRENU STVARNOST

7+

30 minuta

Tvrđava Barone

Kako je izgledao Šibenik u 17. stoljeću? Koji su osvajački pohodi ostali zapamćeni u povijesti grada?

Na Tvrđavi Barone djeca će u sklopu naše AR šetnje ne samo saznati, nego i proživjeti događaje iz 17. stoljeća. Pomoću platforme proširene stvarnosti na tabletima koje koriste u sklopu radionice, učenici će otputovati u prošlost i pomoću nekoliko klikova doznati kako je izgledao najveći osmanski napad na Šibenik i kako su izgrađene tvrđave.

Povijesna priča o napadu i obrani grada ispričana je uz pomoć računalno generirane slike i zvuka, a vodiči kroz događaje koji su se odigrali prije gotovo 400 godina su likovi dječaka Jure i povjesničara Frane Divnića.

3D MAPPING – 1000 GODINA POBJEDA I PORAZA U SRCU TVRĐAVE

9+

30 minuta

Tvrđava sv. Mihovila

Na Tvrđavi sv. Mihovila učenike čeka putovanje kroz šibenska stoljeća. Povijest se na zidovima dviju cisterni iz 15. stoljeća priča kroz trodimenzionalne projekcije koje prikazuju najvažnije događaje od nastanka grada do danas, te svevremensku borbu dobra i zla predstavljenu kroz pobjedu šibenskog zaštitnika sv. Mihovila nad zmajem.

U pauzama između glavnih projekcija, u cisternama se prikazuje multimedijalna 3D izložba s najvažnijim i najbolje očuvanim arheološkim nalazima pronađenima na tvrđavi koji datiraju od željeznog doba do Drugog svjetskog rata. Nakon projekcija, učenici kreću u šetnju tvrđavom s tabletima koji im služe kao multimedijalni audio vodiči kroz povijest.

PISAR KRALJA KREŠIMIRA

7+

60 minuta

Tvrđava sv.
Mihovila ili
Tvrđava Barone

Davne 1066. godine hrvatski kralj Petar Krešimir IV. izdao je povelju u kojoj se prvi puta spominje ime grada Šibenika. Zašto je ta povelja važna i što sve iz nje možemo saznati? Zašto je pisana latinskim, a ne hrvatskim jezikom? Kako je sačuvana, na čemu je napisana i tko ju je pisao? Da bi saznala odgovore na ta pitanja, djeca će na jedan dan postati kraljevski pisari.

Biti kraljevskim pisarom u srednjem vijeku bila je velika čast jer su pisari bili među rijetkim poznavateljima i čuvarima pisane riječi. Naši mali pisari će se upoznati sa sadržajem povelje. Vlastoručno će, nalivperom, potpisati povelju u ime kralja Krešimira te će ju moći ponijeti kući ili u školu!

ZAŠTITNIK GRADA
Sveti Mihovil zaštitnik je grada Šibenika. Prvi sačuvani pečat grada iz 1255. godine prikazuje krilatog arhanđela kako bdije nad gradskim bedemima. Njemu u čast, svake se godine 29. rujna slavi Dan grada.

MOJ NOVČIĆ

6+

45 minuta

Tvrđava sv.
Mihovila ili
Tvrđava Barone

S kime i kako su trgovali naši stari? Čime su plaćali nabavljaju robu i predmete? Šibenik je bio prvi grad koji je za vrijeme Mlečana kovao vlastiti novac – šibenski bagatin.

Bagatin je bio platežno sredstvo preko dva stoljeća. S jedne strane novčića nalazi se lik sv. Marka, zaštitnika Venecije, a s druge je lik sv. Mihovila, zaštitnika grada Šibenika. Koristeći kalup u obliku bagatina, djeca će tijekom ove radionice izraditi vlastitu repliku srednjovjekovnog šibenskog novčića u glini, a svoj bagatin će i zadržati kao uspomenu na zabavan dan na tvrđavi.

PORTRET STAROG ŠIBENIKA

10+

45 minuta

Tvrđava sv.
Mihovila ili
Tvrđava Barone

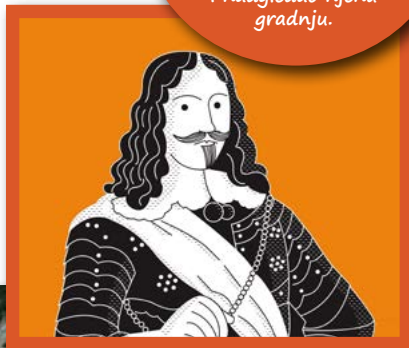
Radionica započinje projekcijom nagrađivanog dokumentarnog filma Barone koji oživljava prizore iz šibenske svakodnevice u 17. stoljeću i prikazuje turbulentna zbivanja u gradu u vrijeme Kandijskog rata.

Gledajući dokumentarni film Barone, djeca će upoznati baruna von Degenfelda kao junaka obrane grada i povjesničara Franu Divnića kao ključnog očevica bitke, upoznat će glavne točke gradskog života u 17. stoljeću – glavni gradski trg, tržnicu, luku, ali i doživjeti zajedništvo stanovnika u gradnji tvrđave Barone. Nakon pozornog praćenja filma – slijedi kviz znanja o starom Šibeniku.

NOMEN
EST OMEN

Dok ostale šibenske tvrđave nose imena svetaca, Tvrđava Barone svoje ime duuguje barunu von Degenfeldu, njemačkom plaćeniku u mletačkoj službi, koji je inicirao i nadgledao njenu gradnju.

ŠIBENSKI VREMEPLOV

9+

60 minuta

Tvrđava sv. Mihovila ili Tvrđava Barone

Šibenska povijest pamti brojne velikane, povjesničare, vojskovođe, graditelje, umjetnike – poput kralja Krešimira, Jurja Dalmatinca, braće Vrančić... Istodobno, povijest i današnji izgled grada presudno su oblikovali napadi osvajača, pa čak i kataklizmički događaji. Jeste li znali da je 1663. godine u barutanu na Tvrđavi sv. Mihovila udario grom, uzrokujući eksploziju i uništenje tvrđave?

Na početku ove radionice djeca će dobiti dva seta kartica. Jedan set sadrži opise i natuknice o povijesnim ličnostima, šibenskim građevinama i značajnim događajima, a drugi set kartica pripadajuće fotografije.

Kartice se nakon uspješnog sparivanja fotografija s odgovarajućim natuknicama pričvršćuju na vremensku crtu - u odgovarajuće stoljeće, kronološkim slijedom.

Vremensku crtu možete ponijeti u učionici – kao stalni podsjetnik na bogatu povijest grada Šibenika.

KRALJEVSKI GRAD

Šibenik je najstariji veliki grad na istočnoj obali Jadrana koji nema antičko porijeklo. Prvi put je spomenut za vrijeme kralja Petra Krešimira IV. 1066. godine. Zbog toga se često naziva Krešimirovim gradom.

UPOZNAJMO ZABORAVLJENO ORUŽJE

7+

60 minuta

Tvrđava Barone

Koje su oružje imali vojnici na tvrđavama u srednjem vijeku? Kako, od čega i gdje je ono izrađivano? Povijesni nam izvori kazuju da su vojnici na Tvrđavi sv. Mihovila u 15. stoljeću raspolagali topovima, puškama, samostrelima, lukovima i strijelama, kopljima, oklopima i štitovima. Na Tvrđavi Barone postavljene su replike topova i topovskih kugli korištenih u 17. stoljeću.

Uz pomoć vizualnih materijala i postojećih replika oružja dostupnih na tvrđavama, učenici će se upoznati sa zaboravljenim starim oružjem. Na Tvrđavi Barone polaznici radionice imat će priliku naučiti sve važne dijelove različitog srednjovjekovnog oružja i povijesne epohe u kojima je ono korišteno, sastavljajući fotografije pojedinih dijelova u cjelinu.

ISTRAŽIVAČ BAŠTINE NA JEDAN DAN

9+

60 minuta

Tvrđava sv. Ivana

Kako izgleda prosječan dan jednog istraživača baštine u potrazi za zanimljivim povijesnim otkrićima? Koje vještine posjeduje i kojim se alatima koristi u svom poslu? Kako izgleda proučavanje povijesnih spomenika?

Vaši će se učenici prvo kroz teorijski dio upoznati s osnovnim pojmovima (kulturno dobro, povijesni spomenik, arheološki nalaz), strukama i ustanovama zaduženima za njihovo proučavanje i zaštitu. Potom će upoznati pojednostavljenu istraživačku pripremu i proces, od prepoznavanja lokaliteta, proučavanja izvora sve do terenskih pregleda i radova.

Na kraju slijedi praktični dio u kojem se koriste različiti arheološki i digitalni alati kako bi učenici došli do vlastitih otkrića.

RADIONICU VODE
ANDRIJA NAKIĆ -
ARHEOLOG I
JOSIP PAVIĆ -
POVIJESNIČAR

Njih dvojica rade timski i
pronalaze nove povijesne
lokalitete u okolici
Šibenika

NOVA
RADIONICA!

Dostupno od
1.10.2023.

POTRAGA ZA BLAGOM

9+

60 minuta

Tvrđava sv. Ivana

Radionica započinje kratkim teorijskim dijelom o povijesti Tvrđave sv. Ivana i njenoj važnosti za grad Šibenik kao i opisom pojedinih dijelova tvrđave koji će učenicima pomoći u potrazi. Podijeljeni u timove različitih boja, učenici potom kreću u istraživanje Tvrđave sv. Ivana.

Putem pronalaze skrivene tragove koji ih vode do zanimljivog otkrića – lokacije na bedemima tvrđave na kojoj pobjednički tim dobiva priliku izvesti svoju zastavu! Slažući dijelove izgubljene slagalice, učenici se upoznaju s lokalitetom i njegovom bogatom povijesti, istovremeno razvijajući kognitivne i motoričke sposobnosti, timski rad i natjecateljski duh.

**NOVA
RADIONICA!**

Dostupno od
1.10.2023.

MALA ŠKOLA MIRISA

6+

45 minuta

Tvrđava Barone

Učenci će tijekom ove radionice upoznati ključne sastojke pojedinih kulinarskih specijaliteta – dobro očuvanih lokalnih gastronomskih tajni. Potom će dobiti zadatak da prepoznaju začinsko bilje i arome tipične za mediteransko podneblje.

Stariji Šibenčani miris lovora, ružmarina, lavande, kadulje i bosiljka prepoznali bi zatvorenih očiju! Djeca će pak morati dobro otvoriti oči kako bi svaku aromu pridružili fotografiji odgovarajuće biljke.

Zvuči zahtjevno? I jest. Zato će svi polaznici ove radionice dobiti diplomu o završenoj Maloj školi mediteranskih mirisa.

EKO-ČUVARI TVRĐAVA

7+

60 minuta

Tvrđava sv.
Mihovila ili
Tvrđava Barone

Tvrđava je u prošlosti branila grad od neprijatelja, a sada joj prijeti nova opasnost. Djeca imaju važan zadatak: obraniti tvrđavu od otpada i njegovog lošeg utjecaja na okoliš čime će spriječiti njeno propadanje i sačuvati je za buduće generacije. Kako? Kroz tri dijela radionice, djeci se kroz različite zadatke dočarava količina otpada koju stvaramo kako bi ih se potaknulo da i sami aktivno sudjeluju u njegovom smanjivanju kroz princip: smanji, prenamijeni, recikliraj. Ispunjenjem zadataka svaki od sudionika postaje Eko-čuvar tvrđava. Titula je to koja obvezuje na očuvanje kulturne baštine i brigu o prirodi, a njezin znak je štitnik koji djeca vlastoručno izrađuju od već korištenih materijala i s radionice odnose kao trajni podsjetnik da naučeno primjene i u svojoj svakodnevi.

ZAŠTITNIK GRADA

Sveti Mihovil zaštitnik je grada Šibenika. Prvi sačuvani pečat grada iz 1255. godine prikazuje krilatog arhanđela kako bdije nad gradskim bedemima.

Njemu u čast, svake se godine 29. rujna slavi Dan grada.

UPUTE ZA PLANIRANJE POSJETA

Prije samog dolaska, obvezna je najava i rezervacija termina i radionice, te odabir lokacije koju želite posjetiti. Sadržaj radionica varira ovisno o odabranoj lokaciji – tvrđavi na kojoj se ista odvija. Pojedine radionice mogu se prilagoditi različitim dobnim skupinama.

Kako bi se svim učenicima omogućio kvalitetan posjet i sudjelovanje na radionici, preporučeni broj djece u jednoj skupini je do 20 učenika. Ukoliko je broj djece veći od navedenog, a dogovorena tema posjeta ista, voditelji radionica podijelit će učenike u više skupina. Javite nam se na vrijeme kako bismo Vam pružili potpune i detaljne informacije o posjeti, te rezervirali željeni termin i radionicu!

Rezervacije posjeta i radionica:
091 619 6534
citypoint@tvrđjava-kulture.hr

www.tvrđjava-kulture.hr

MOJA TVRĐAVA ZNANJA